

Bram Braam

‘How long is now? City of tomorrow’.

Zicht op de tentoonstelling in Galerie Frank Taal, Rotterdam. 2014

Hij portretteert de bonkige publieke gebouwen en rijtjeshuizen in strak geadreerde zwart-witfoto's, waar de invloed van Hilla en Bernd Becher stevig in doorklinkt. Door delen van de gevels met glanzende witte verf in te kleuren, verzacht hij de architectonische nachtmerrie.

Gebruikmakend van de modernistische beeldtaal, die zelfs erend, legt Braam het falen van de achterliggende ideologie bloot. Dat lukt niet altijd even goed. Hij maakt grote spectaculaire collages van Oostblokgebouwen die zich al dermate waanzinnig zijn dat er nog weinig verhaal valt te halen. Dit werk blijft steken in effectbejag.

Veel sterker is Braam in de sculpturen die hij maakte in zijn huidige woonplaats Berlijn. Ze zijn opgebouwd uit sloopafval die hij jutte in wijken vol sociale woningbouw met hetzelfde DNA als Cumbernauld. Braam puzzelt met hout, gipsplaat, lichtblauw polystreen en matte multiplex. Schijnbaar formalistische composities zijn het, die Braams afkomst uit het land van De Stijl verraden. Maar wie beter kijkt, ziet een afwisseling van nieuw en versleten, gepolijst en gerafeld. Van de zijkant bezien lijken de wandsculpturen met hun achter glas geplaatste laagjes op een archeologische bodemdoorsnede. Twee horizontaal verzaagde deuren ogen als reusachtige streepjescodes, zonder hun verweerde huid te verloochenen. Tussen de vloer en plafond heeft Braam een stapel tot vierkantjes verzaagd isolatiemateriaal geplaatst. De kolom lijkt een dragend bouwkundig element maar is in werkelijkheid fragiel.

In plaats van de sloopkogel in te zetten of de mislukking met dynamiet op te blazen, herdenkt Braam het maakbaarheidsideaal, inclusief zijn inherente onhaalbaarheid. Een cluster sculpturen in het midden van de galerie oogt als een stad in het klein. Ongenaakbaar torenen de strakke volumes de lucht in, een ritmisch spel van vlakke en materialen die functioneel lijken, maar dat allerminst zijn - want de beelden zitten aan alle kanten potdicht, deze gebouwen kun je niet in. Aan de voet van het achterste beeld groeit op een slordig hoopje zand een schijnbaar uit de berm gerukte distel. Het bankroet van het vooruitgangsgeloof dat de Nieuwe Mens in woonmachines wilde laten leven, kondigt zich aan.

Edo Dijksterhuis